

Binnen de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben enkele fracties de behoefte enkele vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de brieven van het kabinet naar aanleiding van de Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid op 16 oktober 2014 (Kamerstuk 21 501-31-345/346/347/352/353 en 22 112-1882/1903/1906).

De voorzitter van de commissie,
Van der Burg

De adjunct-griffier van de commissie,
Klapwijk

Inhoudsopgave	2
I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
Vragen van de leden van de VVD-fractie	2
Vragen van de leden van de PvdA-fractie	3
Vragen van de leden van de CDA-fractie	4
Vragen van de leden van de D66-fractie	4
II. Antwoord / Reactie van de Staatssecretaris	5

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

Wat is de status van associatieverdragen en -besluiten die de EU aangaat?

De leden van de VVD-fractie merken op dat zij met de wet woonlandbeginsel gezien hebben dat Nederland veel last kan hebben van een associatieverdrag van de EU met Turkije dat in strijd is met de Nederlandse wet. Zij willen voorkomen dat dit in de toekomst weer gebeurt. In zijn brief van 3 juni 2014¹ schrijft de Minister dat de EU in onderhandeling is met Marokko als het gaat om een associatiebesluit. Deze leden zijn hier nog niet over geïnformeerd. Als het gaat om handel en interne markt dan heeft de EU zelf de mogelijkheid om namens de lidstaten te onderhandelen. Als het sociale zekerheid betreft, dan is dat een nationale bevoegdheid en moet het parlement toestemming geven en de Europese Raad met gekwalificeerde meerderheid instemmen. Het is van belang dat als er wetten gemaakt worden, deze de internationale toets kunnen doorstaan. Door strijd met de wet beperking export uitkeringen zijn de verdragen met Bolivia, Botswana, Brazilië, Costa Rica, Gambia, Mali en Mexico opgezegd. En nu zal het verdrag met Marokko worden opgezegd. De genoemde leden willen voorkomen dat Nederland bilaterale sociale zekerheidsverdragen aanpassen of opzeggen en dat hier dan sluipend een EU-associatieverdrag voor in de plaats komt. Dan hou je dezelfde problemen, zoals deze leden bij Turkije hebben gezien. Kan de Minister toezeggen dat de leden van deze fractie een overzicht krijgen met alle op handen zijnde wijzigingen in associatiebesluiten die ook een component sociale zekerheid hebben? Sociale zekerheid blijft voorbehouden aan de lidstaten zelf en daarom moeten de associatieverdragen ook goed in de gaten worden gehouden.

ZZP-ers in de binnenvaart

De leden van deze fractie lezen dat er in fiche «arbeidstijd in de binnenvaart»² op de agenda staat een specifieke richtlijn waardoor de arbeidstijden in de binnenvaart worden beperkt. Ook zzp-ers vallen hieronder. Alleen een schipper zonder personeel wordt buiten beschouwing gelaten. Ook het Kabinet vindt met de deze leden dat de Commissie doorschiet met de voorstellen, dat deze niet proportioneel zijn. Met als enig argument dat er een breed draagvlak is, schuift het Kabinet dit argument aan de kant. De genoemde leden vinden het argument van draagvlak voor een disproportioneel voorstel ondergeschikt. Het gaat hier eigenlijk om het algemeen verbinden verklaren van een overeenkomst op Europees niveau met directe werking voor sociale zekerheidswetgeving in de lidstaten. De Commissie stelt voor om de arbeidstijden te handhaven met geld uit het Europees Sociaal Fonds. Ook dit wijst het Kabinet af. De leden

¹ Kamerstuk 26 488, nr. 517

² Kamerstuk 22 112, nr. 1906; Commissiedocument COM (2014)452,

van deze fractie zijn het op dit punt met het Kabinet eens. Het ESF is niet bedoeld voor handhaving van wetgeving. De richtlijn is onwenselijk en niet te handhaven en daarom zijn deze leden er ook geen voorstander van. De richtlijn doet inbreuk in de in Nederland gangbare praktijk van zzp-ers die werken in de binnenvaart. Deze zzp-ers kiezen ervoor om korte tijd lange uren te maken om vervolgens langer vrij te hebben. Er bereiken ons van vele kanten klachten dat een dergelijke aanpassing op de Binnenvaartregeling onwerkbaar is in de Nederlandse praktijk en zal zorgen voor verlies aan werkgelegenheid. De leden van deze fractie verzoeken de Minister om hierover contact te hebben met haar collega van Infrastructuur & Milieu in het Kabinet om zich gezamenlijk in te zetten om in de onderhandeling over dit fiche te zorgen voor een uitleg van de richtlijn zodat ook zzp-ers die geen schipper zijn worden uitgesloten. Als alleen maar voor of tegen deze richtlijn kan worden gestemd, dan stellen deze leden voor dat de Minister zich verzet tegen deze richtlijn. Afhankelijk van het antwoord van de Minister overwegen de leden van deze fractie om hier een VSO³ over aan te vragen.

3 Europees werkgelegenheidsbeleid

De leden van deze fractie merken op dat er verschillende initiatieven in Europa zijn om werkgelegenheidsbeleid te coördineren. In de vorige informele raad is er een workshop geweest over EMU-brede⁴ automatische stabilisatoren voor werkgelegenheid, een gemeenschappelijke werkloosheidsregeling voor Europa. Die zou bedoeld zijn om kortlopende werkloosheid op te vangen en komen bovenop nationale regelingen. De genoemde leden zijn ervan overtuigd dat het beste werkgelegenheidsbeleid ontstaat door het versterken van de interne markt en het verlagen van de lasten op arbeid en niet door allerlei werkloosheidsprojecten en automatische stabilisatoren. Die werken vaak contraproductief omdat een internationale automatische stabilisator ervoor kan zorgen dat noodzakelijke hervormingen niet tijdig worden doorgevoerd. Ook worden landen die wel hervormen hierdoor genoodzaakt andere landen die dit niet doen te compenseren (to bail-out). Deze leden zijn dan ook tegen dergelijke automatische stabilisatoren. De leden van deze fractie wil dan ook van de Minister weten wat de status is van de gemeenschappelijke werkloosheidsregeling en of hier tijdens de top in Milaan nog over is gesproken. Waar de genoemde leden wel in geloven is uitwisseling van vacatures op Europees niveau, zodat betere matching plaats vindt. Van de grensprovincies horen deze leden geluiden dat de Europese vacaturebank Eures nog niet goed werkt om regionaal te zoeken naar vacatures en te matchen. Het UWV zou ook niet worden beloond als ze iemand plaatsen in het buitenland. Dit stimuleert de werking van de Europese arbeidsmarkt niet en belemmert grensarbeid. De vraag is of de Minister dit programma beter kan afstemmen op het denken in regio's in plaats van landen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie denken dat de oprichting van een platform tegen zwartwerk een goed begin kan zijn van verdergaande samenwerking tussen arbeidsinspecties op Europees niveau, waardoor uitbuiting, oneerlijke concurrentie en verdringing beter kan worden aangepakt. De leden vragen zich echter af of de Minister vindt, dat het voorstel zoals het er nu ligt, lidstaten verplicht om deel te nemen, maar niet aan alle activiteiten, daadwerkelijk ambitieus genoeg is? En is dit het

³ VSO: verslag van een schriftelijk overleg

⁴ EMU: Europese Monetaire Unie

hoogst haalbare of ziet de Minister nog mogelijkheden het platform meer «body» te geven, zo willen deze leden weten.

De genoemde leden zijn blij met de overeenstemming tussen sociale partners op Europees niveau over een richtlijn voor arbeidstijden in de binnenvaart, de gezondheid en veiligheid van zzp'ers is even veel waard als van werknemers. De leden vragen of de Minister eveneens positief zou staan tegenover vergelijkbare initiatieven in andere sectoren.

Op 8 oktober heeft de Minister in Milaan een werkgelegenheidstop bezocht. De leden vragen of ook gesproken is over het door dhr. Juncker toegezegde investeringsplan van 300 miljard.

De leden van deze fractie zijn van mening dat de concrete inzet van de Minister op de Raad, als het gaat om de aanpak van uitbuiting, oneerlijke concurrentie en verdringing, zou moeten zijn het realiseren van een plan van aanpak en tijdpad met betrekking tot aanpassing van de detachingsrichtlijn (in lijn met Junckers» toezegging een «targeted review» te doen). Is de Minister daartoe bereid? Zo nee, waarmee is de Minister dan wel tevreden, zo willen deze leden weten.

De genoemde leden vragen of de Minister aankomende Raad ook de gevolgen van de «Essent-uitspraak» alsook de daaruit voortvloeiende noodzaak regelgeving aan te passen aan de orde gaat stellen.

Is de Minister het met deze leden eens, dat uitbreiding/versterking van de interne markt niet los gezien kan worden van (de voortgang in) de aanpak van de schaduwkanten van het vrij verkeer? En zegt de Minister toe zijn Europese collega's daaraan bij voortdurend te herinneren, zo vragen de genoemde leden.

Ten slotte, vragen de leden van deze fractie of de Minister kan aangeven hoe het staat met de uitwerking van de bilaterale afspraken die zijn gemaakt met enkele lidstaten over samenwerking tussen arbeidsinspecties. En kan hij daarbij specifiek aangeven of hij al mogelijkheden ziet om gezamenlijke inspecties te doen, zo informeren deze leden.

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie vragen of de Minister het met hen eens is dat op basis van de detachingsrichtlijn, alsmede de EU-Coördinatieverordening Sociale Zekerheid, sprake kan zijn van grote beloningsverschillen tussen gedetacheerde buitenlandse en binnenlandse werknemer en dat dit verdringing in de hand werkt.

De genoemde leden vragen of de Minister binnen de kaders van de detachingsrichtlijn gaat zoeken naar oplossingen om de genoemde beloningsverschillen te verkleinen. Wat is hierbij de inzet van de regering tijdens de informele Raad, zo informeren deze leden.

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie lezen in de geannoteerde agenda dat de concrete doelstelling van het Platform Zwartwerk is om kennis bijeen te brengen, over de wijze waarop bijvoorbeeld zwarte arbeid en schijnzelfstandigheid bestreden kan worden, en wie daarbij de belangrijkste actoren zijn in de lidstaten. Deze leden lezen ook dat het kabinet dit voldoende ambitieus vindt. De genoemde leden vragen hoe deze opstelling van het kabinet zich verhoudt tot de opinie van de Minister vlak voor de verkiezingen voor het Europees parlement, toen hij in de Volkskrant (9 mei 2014) schreef dat het Platform Zwartwerk een «Europees coördinatiecentrum om afspraken te maken voor gemeenschappelijke controles» zou moeten zijn.⁵

⁵ <http://www.volkskrant.nl/dossier-kabinet-rutte-ii/asscher-oneerlijke-concurrentie-door-eu-werknemers-aanpakken~a3651809/>

De leden van deze fractie hebben een vraag naar aanleiding van het BNC-fiche over de richtlijn betreffende de organisatie van de arbeidstijd in de binnenvaart. Deze leden lezen in het fiche dat behalve de schipper/eigenaar, de overige bemanning wordt in arbeidsrechtelijke zin, ook als die zzp'ers zijn, gekwalificeerd als werknemers. Deze leden vragen wat hiervan de gevolgen zijn. Blijft het hierdoor, zo vragen zij, wel mogelijk om als zzp'er opdrachtnemer te zijn in de binnenvaart, of volgt uit de kwalificatie als werknemer dat hierdoor feitelijk een dienstbetrekking ontstaat.

De genoemde leden vragen tot slot of de Minister uiteen kan zetten hoeveel mensen uit Roemenië en Bulgarije zich sinds 1 januari 2014 in Nederland hebben gevestigd en hoeveel van deze mensen al weer uit Nederland vertrokken zijn.

II. Antwoord / Reactie van de Staatssecretaris